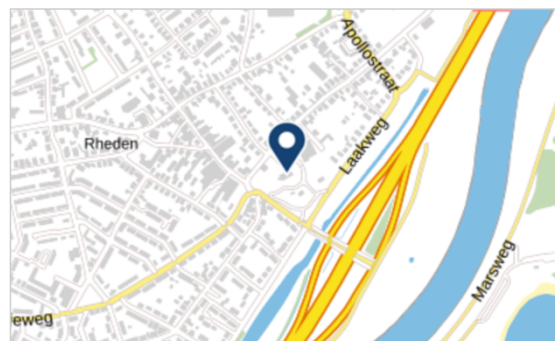

Hervormde Kerk, Dorps kerk
Dorpsstraat 51, 6991 HE Rheden

Monumentgegevens

Monumentnummer 42087
Inschrijving register 27 januari 1970
Kadaster deel/nr 82958/170
Kadastrale aanduiding Rheden C 643

Dorpsstraat 51, 6991 HE te Rheden

Dorpskerk Rheden: Nederlands Hervormde Kerk met hekwerk

Belangrijke DORPSKERK met tufstenen romaanse toren (XII), versierd met lisenen, rondbogige en rechthoekige spaarvelden en boogfriezen. Met tufsteen bekleed, driebeukig pseudobasilicaal schip (XVIa) en driezijdig gesloten koor (XV). Het koor heeft kruisribgewelven over het schip en netgewelf. Toren gerestaureerd 1930; kerk 1901-1904. Ten zuiden van het koor een sacristie onder lessenaarsdak. Inventaris: reliëf van kalksinter met een afbeelding van de Annunciatie (XI), preekstoel, doophek en banken (XVIII); herenbank (XVIII). Oorspronkelijk eenklaviers orgel, in 1816 gemaakt door A. Meere. In 1979 gerestaureerd door S.F. Blank en uitgebreid met nieuw Bovenwerk. Als koororgel een eenklaviers kabinetorgel met vier registers, in 1816 gemaakt door A. Meere. Dit orgel werd in 1989 voor de Hervormde kerk aangekocht.

HEKWERK ter afsluiting van het kerkterrein met aan de zijde van de Dorpsstraat en aan de Oranjestraat een ingang. Het hekwerk dateert grotendeels uit de tweede helft van de negentiende eeuw met uitzondering van de draaihekken aan de zijde van de Dorpsstraat daterend uit het begin van de twintigste eeuw. Het hekwerk is samengesteld uit smeedijzeren regels en stijlen tussen op regelmatige afstand geplaatste gietijzeren kolommen met knopvormige bekroningen op een bakstenen regel met ter plaatse van de kolommen blokken natuursteen. Aan de zijde van Dorpsstraat bevindt zich de belangrijkste toegang tot het terrein rond de kerk, dat zich oorspronkelijk aan de straatzijde bevond. Aan deze zijde wordt het hekwerk onderbroken door een inrijpoort die gevormd wordt door een dubbel draaihek tussen twee zware gecanneleerde kolommen. Aan weerszijden bevindt zich een enkelvoudig draaihek. De ingang aan de zijde van de Oranjestraat bestaat uit een dubbel draaihek tussen twee zware gecanneleerde gietijzeren kolommen waarvan de bekroning ontbreekt.

Waardering NH KERK met HEKWERK van architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde

- als goed voorbeeld van een historische gegroeide parochiekerk met een relatief zeldzame romaanse toren, een gotisch schip en koor en een grotendeels negentiende eeuws ijzeren hekwerk. Het bouwwerk valt op door de bijzondere bouwvolumes, het silhouet, het materiaalgebruik (tufsteen) en de aanwezigheid van een waardevolle inventaris. Karakteristiek voor de kerk is onder meer de toepassing van typisch romaanse details als lisenen en rondbogige spaarvelden. Tot de inventaris behoort onder meer een romaans reliëf van kalksinter (XI), een preekstoel (XVIII) en een orgel (XIX). Het omringende hekwerk vormt een in detaillering en materiaalgebruik goed voorbeeld van een dergelijk hekwerk uit de tweede helft van de negentiende eeuw met draaihekken uit het begin van de twintigste eeuw.

- als essentieel onderdeel van de historisch gegroeide kern van het dorp Rheden. De kerk is van bijzondere betekenis voor het aanzien van het dorp en omgeving vanwege het markante silhouet en de situering op de overgang van de hoger gelegen gronden naar de lager gelegen weilanden. De toren is gelegen in de zichtas van de entree van de Dorpsstraat. Het hekwerk vormt de directe begrenzing van het kerkterrein en heeft een historische relatie met de kerk (ensemblewaarde).
- als bijzondere uitdrukking van het religieuze bewustzijn van in eerste instantie de RK gemeenschap en later de NH gemeenschap in Rheden.

Oorspronkelijke functies

Hoofdfunctie	Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Nee	Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfafscheiding (D)	Hek
Ja	Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

Rheden, de Dorpskerk (2012) | Foto: Michielverbeek.

© CC BY-SA 3.0